

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора університету

« 15 » вересня 20 21 р. № 275

Ректор Валентина АРАНЧІЙ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМІСІЮ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПОЛТАВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради університету

« 15 » вересня 20 21 р. № 2

Полтава 2021

1. Загальні положення

1.1. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Полтавського державного аграрного Університету (далі – Положення) створено відповідно до чинного законодавства України, Статуту Університету, Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Положення про запобігання та виявлення плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Тимчасового положення про перевірку та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших джерел.

1.2. Комісія з питань етики та академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (далі - Комісія) створена з метою утвердження чесності та етичних цінностей в освітньому процесі і науковій діяльності, створення нових механізмів побудови комунікації, що сприятиме формуванню високої академічної культури, носіями якої будуть науково-педагогічні і наукові працівники та здобувачі освіти; здійснення моніторингу та контролю за дотриманням вимог академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу.

1.3. Завданнями Комісії є:

- сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між учасниками науково-освітньої діяльності, консолідації академічної спільноти;
- налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
- консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість в їх етичності, та щодо дій, які можуть призвести до порушень норм діючих нормативних документів з академічної доброчесності;
- надавати експертні оцінки щодо етичності дій і поведінки членів академічної спільноти та рекомендації щодо застосування санкцій за порушення норм діючих нормативних документів з академічної доброчесності;
- розробляти рекомендації щодо покращення культури поведінки членів академічної спільноти та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів.

1.4. Діяльність Комісії базується на принципах законності, чесності та порядності, справедливості, взаємної довіри, компетентності та професіоналізму, відповідальності, партнерства та взаємоповаги, прозорості.

1. Склад Комісії

2.1. Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

2.2. До складу Комісії входять перший проректор; проректор з наукової діяльності; начальник юридичного відділу; голова профкому університету; голова студентської ради університету, по одному представнику від науково-педагогічного персоналу, завідувач аспірантурою, один представник навчально-

допоміжного персоналу.

2.3. До роботи Комісії можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти з питань, що розглядаються, без права участі в голосуванні.

2.4. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

2.5. Склад комісії постійний. Повноваження постійних членів Комісії можуть бути припинені у зв'язку із припиненням трудових відносин з Університетом; у зв'язку із відрахуванням, завершенням навчання, переведенням на заочну форму навчання або до іншого вищого навчального закладу, академічною відпусткою здобувача освіти Університету; за власним бажанням – з моменту, коли рішенням Комісії буде призначено нового члена.

2. Повноваження Комісії

3.1. Проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів та норм професійної етики та академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу Університету.

3.2. Здійснювати систематичне вивчення/дослідження якості дотримання етичних та норм академічної доброчесності; ініціювати та проводити контроль і аналіз втілення їх принципів під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

3.3. Надавати рекомендації/консультації щодо ефективності та удосконалення професійної взаємодії учасників освітнього процесу.

3.4. Одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм професійної етики та академічної доброчесності, забезпечувати об'єктивний професійний їх розгляд та прийняття рішень.

3.5. Подавати пропозиції щодо удосконалення системи роботи Комісії, реалізації основних положень Кодексів та інших нормативних документів з метою підвищення загального рівня міжособистісної взаємодії академічної спільноти та забезпечення довіри до результатів навчальних та наукових досягнень.

3. Права та обов'язки Комісії

4.1. Комісія має такі права:

запитувати інформацію, матеріали та документи задля об'єктивного вивчення та вирішення проблемного питання;

залучати додаткових осіб – фахівців з питання, яке розглядається;

проводити кваліфіковане професійне консультування та/або спрямовувати особи для їх надання до відповідних служб та фахівців.

4.2. На Комісію покладаються такі обов'язки:

здійснювати професійний розгляд заяв щодо етичних порушень та випадків академічної недоброчесності;

приймати об'єктивні рішення щодо кожного окремого заявленого випадку порушень корпоративної етики та академічної доброчесності;

накладати санкції у випадках та відповідно до вимог, передбачених чинним законодавством України;

не розголошувати факти та інформацію про учасників розгляду заяв про порушення етичних норм та вимог академічної доброчесності, які містять особисті дані, окрім випадків передбачених законодавством;

протоколювати засідання та формувати річний звіт про роботу Комісії.

4. Порядок та організація роботи Комісії

5.1. Організаційною формою роботи Комісії є засідання.

5.2. Засідання вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше ніж 2/3 її членів.

5.3. Засідання оформляється протоколом.

5.4. Протокол засідання Комісії підписує голова Комісії та її секретар.

5.5. Обов'язковим додатком до протоколу є листок обліку присутності на засіданні членів Комісії. Присутність членів Комісії обов'язкова. У разі настання причини, що унеможлиблює присутність, член Комісії повідомляє Комісію про причини та подає свою думку з питання, що розглядається у письмовій формі.

5.6. Засідання проводить голова Комісії, а за його відсутності – Заступник голови Комісії.

5.7. Засідання проводяться відповідно до Плану засідань та можуть скликаються з таких причин: з ініціативи голови Комісії, з ініціативи не менш ніж п'яти її членів, виявлення фактів порушення етичних норм та вимог академічної доброчесності на основі заяви:

заява має містити ім'я, прізвище заявника, його посаду, місце роботи/навчання, опис порушення, дії, що оскаржуються, вимогу та підпис заявника;

реєстрацією поданих заяв займається секретар Комісії;

анонімні заяви, або такі, що не відповідають вказаним вимогам, до розгляду не беруться;

розгляд заяви повинен бути проведений не пізніше ніж за 15 днів з моменту її подачі. Цей термін Комісія може продовжити до 20 днів, за наявності обставин, які потребують додаткового вивчення або залучення фахівців з питання, що розглядається. Секретар Комісії повідомляє її членам та сторонам конфлікту про дату проведення засідання.

5.8. На засіданні повинні бути присутні сторони конфлікту чи їх представники.

5.9. Сторона конфлікту має право ознайомлюватися з усіма матеріалами розгляду заяви, особисто або через представника давати пояснення, у тому числі в письмовій формі, або відмовитись від цього; бути присутньою на всіх засіданнях з питання, що його стосується.

5.10. Якщо Комісія приймає рішення про те, що зміст заяви виходить за межі її компетенції та не підлягає розгляду, про це повідомляється заявник у письмовій формі в найкоротший строк та із роз'ясненнями причини відмови.

5. Рішення Комісії

6.1. Рішення Комісія приймає таємним голосуванням.

6.2. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала

більшість присутніх на засіданні членів Комісії. У випадку розподілу голосів порівну, на цьому ж засіданні проводиться повторне голосування. У випадку, якщо голоси знову розподіляються порівну, приймається те рішення, за яке проголосував голова (його заступник – у разі відсутності на засіданні голови).

6.2.1. У випадку, коли стороною конфлікту є член Комісії або особа близька до нього, він не бере участі в розгляді відповідної заяви та голосуванні.

6.3. Рішення Комісії підписує голова Комісії або заступник голови Комісії (у випадках відсутності голови Комісії).

6.4. Копії рішень надаються сторонам конфлікту упродовж п'яти робочих днів з моменту його прийняття.

6.5. Рішення Комісії мають рекомендаційний характер і подаються Вченій раді Університету для ухвалення ними остаточного рішення.

6. Академічна відповідальність здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників та співробітників академії за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємин

7.1. Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

7.2. Перевірці на наявність академічного плагіату підлягають:

7.2.1. Наукові, науково-методичні роботи;

- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів та ін.);

- монографії та підручники, що рекомендуються до видання Вченою радою Університету, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

- навчальні посібники, які мають авторський текст та рекомендуються до видання Методичною радою Університету, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

- дисертаційні роботи і автореферати на етапі представлення матеріалів робіт до апробації та для розгляду спеціалізованою радою, редакційною колегією або кафедрою.

7.2.2. Академічні тексти здобувачів вищої освіти, які отримують ступінь магістра чи бакалавра: кваліфікаційні роботи, курсові роботи та звіти з практик.

7.3 У системі запобігання академічного плагіату Університету в якості критерію оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень (додаток 1).

7.4. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів вищої освіти та співробітників академії.

7.5. Порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники академії можуть мати наслідком:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, стипендій, грантів тощо;
- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності.

7.6. Порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть мати наслідком:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- усне зауваження від викладача або уповноваженого представника адміністрації (керівника кафедри, факультету тощо);
- попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності;
- скерування на додаткове навчання з питань академічної доброчесності;
- усне чи письмове повідомлення юридичної або фізичної особи, яка здійснює оплату за навчання, про факт порушення;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії

або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;

- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених закладом вищої освіти;

- позбавлення права голосу у колегіальних органах управління закладу вищої освіти або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

- повторне виконання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи.

- повторне виконання кваліфікаційної роботи;

- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник.

7.7. Застосування конкретного виду відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;

- факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;

- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;

- ступеню впливу порушення на репутацію академії, інституту/факультету, кафедри тощо;

- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників);

- інших обставин вчинення порушення.

7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом Університету.

РОЗРОБНИКИ:

Перший проректор

Олександр ГАЛИЧ

Керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку

Олена ВАРАКСІНА

Завідувач кафедри технології та механізації аграрного виробництва

Олександр ГОРБЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Голова первинної профспілкової організації

Віктор МАТЮХА

Голова студентського сенату

Катерина ДРУЖКО

Начальник юридичного відділу

Зоя КОЛЯДЕНКО

або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;

- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених закладом вищої освіти;
- позбавлення права голосу у колегіальних органах управління закладу вищої освіти або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
- повторне виконання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи.
- повторне виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник.

7.7. Застосування конкретного виду відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеню впливу порушення на репутацію академії, інституту/факультету, кафедри тощо;
- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників);
- інших обставин вчинення порушення.

7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом Університету.

РОЗРОБНИКИ:

Перший проректор

Олександр ГАЛИЧ

Керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку

Олена ВАРАСІНА

Завідувач кафедри технології та механізації аграрного виробництва

Олександр ГОРБЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Голова первинної профспілкової організації

Віктор МАТЮХА

Голова студентського сенату

Катерина ДРУЖКО

Начальник юридичного відділу

Зоя КОЛЯДЕНКО